

דבר תורה

יחסו של אברהם אבינו אל הממון והרכוש מעלה סתירה גדולה: כשאברהם יורד עם שרה מצרימה הוא מבקש ממנה שתאמר שהיא אחותו - "למען ייטב לי בעבורך", ורש"י מסביר שהכוונה היא למתנות שיקבל אברהם מבית פרעה. לעומת זאת, לאחר מלחמת המלכים מבקש מלך סדום לתת לאברהם את שלל המלחמה, אך אברהם מסרב בכל תוקף לקבל - "מחוט ועד שרוך נעל". מדוע במקום אחד אברהם מבקש לקבל מתנות ובמקום אחר הוא מתנגד? התשובה טמונה במטרה לשמה אברהם צריך את הרכוש. כשיד אברהם מצרימה הוא ישן במספר אכסניות והתחייב לשלם להם בהקפה. לכן עם הגעתו למצרים הוא רצה להשיג ממון ולקדש שם שמים כשיחזיר באופן מיידי את חובותיו. אך אחרי מלחמת המלכים אין לאברהם צורך בממון, ודווקא לקיחת הממון תתפרש כאילו מלך סדום הוא שהעשיר את אברהם, ולכן במקרה זה הוא מסרב לקבל אפילו פרוטה.

דף ע"ד: פסק הדין שנקרע

בבנין מסוים התגורר ד"ר קטיש, ולו שני שוכנים מסורים. באחד הימים נפטר הקטיש והותיר אחריו צוואה: "אני מצווה את הדיירה שלי לשכן שלי". מכיון שאף אחד לא ידע לאיזה שכן התכוון הנפטר, פנו שני השוכנים לרב וקיבלו על עצמם ששכר אשר יפסק - יעשו. הרב פסק כי במקרה כזה ההלכה קובעת ששכר הרב להחליט לפי ראות עיניו למי לתת את הדיירה.

למשל, בודקים לאיזה שכן היה קשר יותר הדוק וקרוב עם הנפטר, ומשערים שלשכן זה התכוון הנפטר לתת את הדיירה. הרב פסק לאיזה שכן מגיעה הדיירה, והשניים יצאו מביתו. כעבור זמנים אחדים פרצה שרפה במשרדו של הרב, ופסק הדין נשרף. במקרה שכזה לא יוכל הרב לומר מה היה פסק הדין, מפני שאחרי שדין התורה נגמר, הוא כבר אינו שקוע בתוך פרטי המעשה. לכן, אם אותה מחלוקת התעוררה מחדש בין שני השוכנים למי שיתת הדיירה, עליהם לגשת לדיון תורה מחדש.

דף ע"ה: רבן גמליאל דיבנה

בתקופה שלאחר חורבן בית המקדש השני שימש רבן גמליאל כנשיא הסנהדרין. לאחר חורבן בית המקדש השני, מושב הסנהדרין גלה לעיר יבנה ובשל כך כונה רבן גמליאל זה "רבן גמליאל דיבנה" (- של יבנה), להבדיל מסבו שכונה "רבן גמליאל הזקן". רבן גמליאל היה תלמידו של רבן יוחנן בן זכאי והוא היה נצר למשפחת נשיאים דור אחר דור עד הלל הזקן. בנו של רבן גמליאל היה רבן שמעון בן גמליאל שהיה אחד מעשרה הרוגי מלכות. נכדו הוא רבי יהודה הנשיא עורך המשנה. במשניות הוזכרו 68 הלכות בשם רבן גמליאל. הוא חי בערך שבעים שנה ושימש כנשיא בערך 30 שנה. רבן גמליאל חי בתקופה קשה לעם ישראל. מפני גזרות הרומאים וכמנהגי הדור הוא היה צריך להשתדל לביטול הגזרות ופעמים רבות אף הפליג לרומי כדי לשכנע את השלטון להקל על היהודים. פעם אחת ביקשו הרומאים להרוג אותו, אך הוא ניצל בניסים. רבן גמליאל היה עשיר גדול ואף מסופר עליו בגמרא כי פעם הוא קנה אתרוג מהודר בסכום עצום של 1,000 זוז.

דף ע"ו: חלוקת תפקידים

האמורא רב ביבי ביקש להתמנות לאחראי על עניי העיר. מלבד רב ביבי היה אדם שהיתה לו אכסניה, שגם הוא ביקש להתמנות למשרה זו. הלכו שניהם אל רב יוסף כדי שיקריע מי יקבל את המינוי. פנה רב יוסף לבעל האכסניה ואמר לו: אינך יכול לקבל משרה זו, מפני שאמתה גר צדק, והתורה קובעת שאין למנות גר צדק לתפקיד שלטוני. האמורא רב אדא בר אבהו שמע את הדברים ואמר לרב יוסף: הרי רק אביו גר צדק, ואילו אימו היא בת ישראל ולכן מותר למנות אותו למשרה שלטונית.

רב יוסף הודה לדברי, ובסופו של דבר, הם חלקו בסמכויות התפקיד - רב ביבי שהיה גדול בתורה ניהל את עניי המצוות של העיר, כגון, מינוי גבאי בית כנסת וגבאי צדקה, ובעל האכסניה ניהל את עניי העיר האחרים.

שאלות השבוע

1. מדוע הרכיב זעירי את רבו על כתפיו?
2. מה גילה רבי בשעת פטירתו?
3. מי היה נכדו של רבן גמליאל הזקן?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.* בפינקו רואה חשבון

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

100 שנים לייסוד
הדף היומי

MEDISON

מדינת ישראל
משרד החינוך

מן התלמוד

סדר נשים, מסכת קידושין, דף ע'

ההוא גברא דמנהרדעא דעל לבי מטבחיא בפומבדיתא. אמר להו: הבו לי בישרא! אמרו ליה: נטר עד דשקיל לשמעיה דרב יהודה בר יחזקאל, וניתב לך. אמר: מאן יהודה בר שויסקאל דקדים לי דשקל מן קמאי?! אולו אמרו ליה לרב יהודה, שמתיה.

בית מטבחיא - בית מטבחים (איטליז)

נטר - חכה

שקל מן קמאי - לוקח לפניי

הסבר: אדם אחד מנהרדעא נכנס לבית המטבחים בפומבדיתא וביקש בשר. אמרו לו שיחכה עד ששמשו של רב יהודה בר יחזקאל ייקח בשר, ואז ייתנו לו. אמר האיש בזלזול: "מיהו יהודה בר שויסקאל שייקח לפניי?". כאשר סיפרו על כך לרב יהודה, נידה את האיש על חוצפתו.

על המפה

המרכז למורשת יהדות בבל באור יהודה

אור יהודה היא עיר במחוז תל אביב. היא הוקמה ב-1949 בידי עולים יוצאי לוב וטורקיה שהתיישבו בחורבות שני כפרים ערביים נטושים, ונקראה על שם רבי יהודה בן שלמה חי אלקלעי. בשנות ה-50 הוקמו במקום מעברות, אליהן הגיעו עולים מעיראק במבצע עזרא ונחמיה. המעברות הפכו בהמשך ליישוב קבע, לאחר שרבים מתושביהן סירבו לפנות אותן. ראש המועצה, מרדכי בן פורת, פעל לפיתוח היישוב לעיר מסודרת. בשנות ה-70 נקלטו באור יהודה אלפי עולים מברית המועצות, ובשנת 1988 הוכרזה כעיר. במקום פועל מרכז מורשת יהדות בבל, שהוקם על ידי מרדכי בן פורת ופועל לשימור והנצחת המורשת של יהדות בבל.

מרכז להבה אור יהודה (Wikipedia, מיכל סיונוב).

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 17:19	כניסת שבת: 17:39
יציאת שבת: 18:30	יציאת שבת: 18:39
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 17:35	כניסת שבת: 17:20
יציאת שבת: 18:32	יציאת שבת: 18:36

סדר נשים | מסכת קידושין ע' - ע"ו

פרשת לך לך | ז' - י"ג בחשוון תשפ"ד (28-22 לאוקטובר 2023)

דף ע': "כל הפוסל - במומו פוסל"

מעשה באיש שנקנס לאטליז בעיר פומבדיתא שבבבל ובקש לרכוש בשר. אמרו לו המוכרים שימתין כי תחילה יש לסדר את ענינו של שלוחו של רב יהודה בר יחזקאל שהוא קודם לו. התחצף האיש ואמר: "מי זה בכלל רב יהודה בר שויסקל?". במקום לומר יחזקאל הוא אמר שויסקל, כדי לזלזל בו. כי "שויסקל" היה כינוי לצלי בשר, והוא התכונן לומר שרב יהודה בר יחזקאל הוא גרגורין.

סיפרו את הדבר לרב יהודה ומיד הוא נידה את האיש החצוף. עוד סיפרו לרב יהודה שהאיש הזה רגיל לומר לאנשים אחרים שהם עבדים כנענים. אמר רב יהודה: "כל הפוסל - במומו פוסל", מי שאומר על אחרים שיש בהם מום, אין זאת אלא שהוא בעצמו לוקה במום זה. אחר כך התברר שהדבר נכון, ואכן איש זה היה לא פחות מעבד כנעני שחשבו שהוא יהודי כשר. איך זה התברר? מפני שהאיש הזה אמר שהוא מצאצאי בית חשמונאי, מיד אמרו לו: עבד אתה, כי הורדוס המלך הרג את כל החשמונאים ומי שמלך במקומם היו עבדים.

דף ע"א: האמורא זעירי

האמורא זעירי התגורר בבבל והיה תלמידם של רב ושל רב כהנא. לימים הוא עלה לארץ ישראל ולמד תורה אצל רבי יוחנן, ורבי יוחנן חיבבו מאוד ואפילו רצה לקחת אותו כחתן לבתו. התלמיד זעירי נהג כבוד מופלג ברבו הגדול. התלמוד מספר, שפעם אחת הם הלכו בדרך ונתקלו בשלולית מים גדולה. מה עשה זעירי? הרכיב את רבי יוחנן על כתפיו. הוא נכנס עם רגליו בתוך השלולית והעביר את רבו הגדול יבש אל הצד השני. אחרי זמן מה חזר זעירי לבבל מארץ ישראל.

דף ע"ב: פטירתו של רבי יהודה הנשיא

כאשר רבי יהודה הנשיא עורף המושנה, עמד להיפטר מן העולם, לפני מותו נזרקה בו נבואה והוא גילה דברים עלומים ובלתי ידועים. למשל, הוא אמר שבעיר הומניא מתגוררים אנשים הנחשבים כיהודים כשרים, אבל אסור להתחתן איתם מפני שהם מבני עמון שהתערבו בעם ישראל. עוד הוא סיפר להם שביום זה נולד בבבל איש גדול, רב יהודה שמו. מכך לומד התלמוד שששהקבה נוטל צדיק מן העולם הוא מביא צדיק אחר תחתיו. כך היה גם עם עלי הכוהן הגדול שהיה נביא, ועם שמואל הנביא. בנביא מסופר שעניו של עלי הכוהן "כהן" לעת זקנותו. בכך רומז הנביא כי כבר הסתלקה רוח הקודש מעלי. באותה שעה שמע שמואל הנביא את קול ה' קורא אליו, והוא החל להיות נביא. גם בדורות מאוחרים יותר ארע כך, למשל, ביום שבו נפטר רב יהודה - נולד רבא, ביום פטירתו של רבא - נולד רב אשי.

דף ע"ג: למי שיש הספר העתיק?

בכפר קטן התגורר יהודי ישיש בבקתה עתיקה. ביתו היה מלא וגדוש בספרים ישנים יקרי-ערך, ומדי פעם היו מגיעים אליו חובבי עתיקות וסוחרים יודאיקה כדי לקנות ממנו ספרים עתיקים. ביום מן הימים התעוררה מהומה קטנה בפתח ביתו של הישיש. מה קרה? עמדו שם שני סוחרים, ושניהם טענו כי אתמול הם שילמו לישיש עבור אותו הספר. אחד אמר לישיש: "האינק"

הברות

מתפללים

נעה בת ה-17 היא תלמידה מצטיינת בתיכון בארצות הברית. לאחר ביקור שלה בארץ וטיולים בכל אחרי ישראל היא התאהבה בישראל, וכשחזרה לארצות הברית הודיעה להורים שלה שהיא רוצה לעלות ארצה מיד לאחר התיכון, ולבנות כאן את חייה ועתידה. בקשתה זו עוררה דיון סוער במשפחתה.

מצד שני:

חלק מבני המשפחה טענו שקודם כל עליה לסיים אוניברסיטה בארצות הברית כדי שיהיה לה מקצוע ופרנסה, ושגם תתחתן שם, ורק אחר כך אם היא ובעלה יחליטו לעלות אז זה בסדר, אבל עכשיו היא עוד צעירה מדי, וזה לא מתאים בגיל הזה לעלות ככה לבד לישראל.

מצד אחד:

חלק מבני המשפחה שמחו מאוד על החלטתה לעלות לארץ ישראל ולבנות כאן את עתידה. זו בדיוק הגשמת החינוך והערכים שהיא ספגה מהבית ומבית הספר, ולמרות הקשיים שיהיו היא תתגבר ותצליח ותבנה עתיד טוב בארץ ישראל.

מה דעתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה ו'התפללתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ונפרסם אותה אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים וגם אתם תיכנסו להגרלה על פרסים שווים

★ | מן ההסטוריה

ישיבת סורא

ישיבת סורא היתה אחת הישיבות הגדולות בבבל בתקופת האמוראים והגאונים, לצד ישיבת פומבדיתא. היא הוקמה בשנת 225 לספירה על ידי האמורא רב, שהגיע לסורא מישיבת נהרדעא ורצה לחזק את לימוד התורה והחיים הרוחניים בקהילה שם. תלמידים רבים נהרו לישיבה, ותוך זמן קצר היא עלתה אף על ישיבת נהרדעא הוותיקה. ישיבת סורא המשיכה להתקיים במשך מאות שנים, ובראשה עמדו אמוראים חשובים ולאחריהם ראשי הישיבות שכוננו "הגאונים". בשנת 1038 נסגרה ישיבת סורא לצד ישיבות נוספות בבבל, כנראה בעקבות קשיים כלכליים ובטחוניים.

עבודה המציגה את רב אשי מלמד בישיבת סורא (Wikipedia, Sodabottle)

הצטרפו למאות אלפי לומדי הדף היומי, פתחו שיעור שבועי אצלכם בקהילה

כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח הבית! לרישום סרקו את הקוד.

מצטיינות התלמוד הישראל- בית ספר 'נתיב זבולון', מודיעין.

המושג השבועי

100 שנים לייסוד 'הדף היומי'

ברכת המצוות

ברכות שתיקנו חכמים לומר אותן לפני קיום מצווה. חכמים תקנו לברך לפני עשיית המצוות. כך למשל: אשר קדשנו במצוותיו וציוונו על אכילת מצה, לשמוע קול שופר, לישב בסוכה, ועוד. את הברכות הללו יש לברך לפני קיום המצווה, ומיד לאחר הברכה לקיים את המצווה.

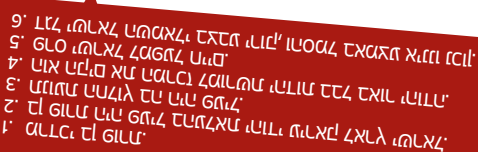
1 מי הוא האיש שבצוור?

3 סמל של איזו תנועה נמצא על החליפה שלו?

5 באיזה פרס חשוב הוא זכה?

5 באיזה פרס חשוב הוא זכה?

6 התבוננו היטב בתמונה ומצאו משהו לא נכון - מהו?

שנים לייסוד
'הדף היומי' 100

**למדו את המושגים
המודגשים בעלון ותוכלו
להשתתף בחידונים
ופעילויות במשך השנה.**

1. פעיל ציוני, שר וחבר כנסת.
2. נולד בעיראק והיה חבר בתנועת "החלוץ".
3. ממארגני עליית יהודי עיראק.
4. היה ראש המועצה המקומית אור יהודה ויי
למורשת יהדות בבל.
5. קיבל את פרס ישראל עבור מפעל חיים
ותרומה מיוחדת לחברה ולמדינה.

דבר תורה

יחסו של אברהם אבינו אל הממון והרכוש מעלה סתירה גדולה: כשאברהם יורד עם שרה מצרימה הוא מבקש ממנה שתאמר שהיא אחותו - "למען ייטב לי בעבורך", ורש"י מסביר שהכוונה היא למתנות שיקבל אברהם מבית פרעה. לעומת זאת, לאחר מלחמת המלכים מבקש מלך סדום לתת לאברהם את שלל המלחמה, אך אברהם מסרב בכל תוקף לקבל - "מחוט ועד שרוך נעל". מדוע במקום אחד אברהם מבקש לקבל מתנות ובמקום אחר הוא מתנגד? התשובה טמונה במטרה לשמה אברהם צריך את הרכוש. כשיד אברהם מצרימה הוא ישן במספר אכסניות והתחייב לשלם להם בהקפה. לכן עם הגעתו למצרים הוא רצה להשיג ממון ולקדש שם שמים כשיחזיר באופן מיידי את חובותיו. אך אחרי מלחמת המלכים אין לאברהם צורך בממון, ודווקא לקיחת הממון תתפרש כאילו מלך סדום הוא שהעשיר את אברהם, ולכן במקרה זה הוא מסרב לקבל אפילו פרוטה.

דף ע"ד: פסק הדין שנקרע

בבנין מסוים התגורר ד"ר קטיש, ולו שני שוכנים מסורים. באחד הימים נפטר הקטיש והותיר אחריו צוואה: "אני מצווה את הדיירה שלי לשכון שלי". מכיון שאף אחד לא ידע לאיזה שכן התכוון הנפטר, פנו שני השוכנים לרב וקיבלו על עצמם ששכר אשר יפסק - יעשו. הרב פסק כי במקרה כזה **ההלכה קובעת ששעל הרב להחליט לפי ראות עיניו למי לתת את הדיירה.**

למשל, בודקים לאיזה שכן היה קשר יותר הדוק וקרוב עם הנפטר, ומשערים שלשכן זה התכוון הנפטר לתת את הדיירה. הרב פסק לאיזה שכן מגיעה הדיירה, והשניים יצאו מביתו. כעבור זמנים אחדים פרצה שרפה במשרדו של הרב, ופסק הדין נשרף. במקרה שכזה לא יוכל הרב לומר מה היה פסק הדין, מפני שאחרי שדין התורה נגמר, הוא כבר אינו שקוע בתוך פרטי המעשה. לכן, אם אותה מחלוקת התעוררה מחדש בין שני השוכנים למי תינתן הדיירה, עליהם לגשת לדיון תורה מחדש.

דף ע"ה: רבן גמליאל דיבנה

בתקופה שלאחר חורבן בית המקדש השני שימש רבן גמליאל כנשיא הסנהדרין. לאחר חורבן בית המקדש השני, מושב הסנהדרין גלה לעיר יבנה ובשל כך כונה רבן גמליאל זה "רבן גמליאל דיבנה" (- של יבנה), להבדיל מסבו שכונה "רבן גמליאל הזקן". רבן גמליאל היה תלמידו של רבן יוחנן בן זכאי והוא היה נצר למשפחת נשיאים דור אחר דור עד הלל הזקן. בנו של רבן גמליאל היה רבן שמעון בן גמליאל שהיה אחד מעשרה הרוגי מלכות. נכדו הוא רבי יהודה הנשיא עורך המשנה. במשניות הוזכרו 68 הלכות בשם רבן גמליאל. הוא חי בערך שבעים שנה ושימש כנשיא בערך 30 שנה. רבן גמליאל חי בתקופה קשה לעם ישראל. מפני גזרות הרומאים וכמנהיג הדור הוא היה צריך להשתדל לביטול הגזרות ופעמים רבות אף הפליג לרומי כדי לשכנע את השלטון להקל על היהודים. פעם אחת ביקשו הרומאים להרוג אותו, אך הוא ניצל בניסים. רבן גמליאל היה עשיר גדול ואף מסופר עליו בגמרא כי פעם הוא קנה אתרוג מהודר בסכום עצום של 1,000 זוז.

דף ע"ו: חלוקת תפקידים

האמורא רב ביבי ביקש להתמנות לאחראי על עניי העיר. מלבד רב ביבי היה אדם שהיתה לו אכסניה, שגם הוא ביקש להתמנות למשרה זו. הלכו שניהם אל רב יוסף כדי שיקריע מי יקבל את המינוי. פנה רב יוסף לבעל האכסניה ואמר לו: אינך יכול לקבל משרה זו, מפני שאמתה גר צדק, והתורה קובעת שאין למנות גר צדק לתפקיד שלטוני. האמורא רב אדא בר אבהו שמע את הדברים ואמר לרב יוסף: הרי רק אביו גר צדק, ואילו אימו היא בת ישראל ולכן מותר למנות אותו למשרה שלטונית.

רב יוסף הודה לדבריו, ובסופו של דבר, הם חלקו בסמכויות התפקיד - רב ביבי שהיה גדול בתורה ניהל את עניי המצוות של העיר, כגון, מינוי גבאי בית כנסת וגבאי צדקה, ובעל האכסניה ניהל את עניי העיר האחרים.

חידה!

למדנו שכאשר צדיק מסתלק מן העולם, קם במקומו צדיק אחר שמחליף אותו. רשמו מי היו היורשים או המחליפים של הצדיקים הבאים:

1. משה רבנו

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. אליהו הנביא

--	--	--	--	--	--

3. דוד המלך

--	--	--	--	--	--

4. עלי הכהן

--	--	--	--	--	--

(אזכורו 'טעמה' 'טעמא' 'לול' ו'ל' 'חזונו' 'חזונו')

שאלות השבוע ??

1. מדוע הרכיב זעירי את רבו על כתפיו?
2. מה גילה רבי בשעת פטירתו?
3. מי היה נכדו של רבן גמליאל הזקן?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.* בפינקו רואה חשבון

